

likvideres, og paa hvilke der absolut vil blive Tab. Endelig er Grundejersbankens Forhold ordnede saaledes, at Aktionærerne dog fik noget ud af deres Aktier, ganske vist ikke meget, men dog hvad de i Øjeblikket kunde vente.

Den anden Fritagelse for Stempel, som der i Lovforslaget er Tale om, angaar Obligationer til et Beløb af 25 Millioner, udstedte af Afviklingskassen. Ærede Medlemmer vil vide, at der paa Nationalbankens maanedlige Regnskab i mange Aar har fungeret en Post, der lød „Tilgodehavende hos Afviklingskassen“. Den var paa over 20 Millioner, og mange Gange var den oppe paa 25—26 Millioner. Det var de Beløb, som Nationalbanken maatte yde Afviklingskassen, for at den kunde drive sin Virksomhed. Alle har været enige om, at ogsaa denne Post i Nationalbankens Regnskab var et uheldigt Minde om Krisedagene. Og det var ret urimeligt i og for sig, at Nationalbanken stod med et saa stort Tilgodehavende hos Afviklingskassen. Nu tænker man sig, at der udstedes Obligationer af Afviklingskassen til et Beløb af 25 Mill. Kr. Dette Obligationslaan garanteres solidarisk af de 5 Banker, og det bliver altsaa et meget fint Papir i og for sig, fuldstændig sikkert. Meningen er desuden, at Afdragene skal være færdige senest i 1930, saaledes at der mindst afdrages 1 Million om Aaret. Bankerne vil tage hver sin Part af Obligationslaanet — muligvis ogsaa udbyde det til Publikum —, og dernæst har Nationalbanken lovet at laane paa disse Obligationer. Dermed forsvinder dette store Tilgodehavende fra Nationalbankens Regnskab, og naar det i den sidste Maaned, som ærede Medlemmer har set, er gaaet ned fra noget over 20 Millioner til 11 Mill. Kr., ligger det i, at de store Banker har kunnet gøre Indskud i Detailhandlerbanken, hvorved de kunde opnaa højere Rente end i Nationalbanken, og derved kunde Nationalbanken undlade at yde det store Laan til Afviklingskassen.

Om den her foreslaaede Fritagelse maa jeg ogsaa sige, at Obligationslaanet udstedes ikke, hvis ikke denne Fritagelse ydes. Det drejer sig om et meget betydeligt Beløb, 25 Mill. Kr., og da Stempelfritagelsen for Hovedobligationen o. s. v. beløber sig til 1 pCt., bliver det altsaa $\frac{1}{4}$ Mill. Kr. Det vilde ikke være rimeligt for Bankerne og Afviklingskassen at optage et Laan med saa stor Stempelafgift. Desuden er Staten interesseret i Afviklingskassen. Ikke alene har den ydet 6

Mill. Kr. een Gang for alle, som den vel aldrig faar igen, til Afviklingskassen, til de havarede Banker, men det er ogsaa saaledes, at efter Loven af 26. Marts 1910 skal Staten, hvis Tabet, naar den endelige Opgørelse kommer, overskrider 12 Mill. Kr., endnu bidrage $\frac{1}{3}$, op til 1 Mill. Kr., af det overskydende Tab. Staten er altsaa interesseret i, at Afviklingskassen ikke faar større Udgifter end nødvendigt.

Jeg vil gerne anbefale denne Sag til det høje Tings Velvillie og til mulig hurtig Behandling. Hvis ikke Rigsdagssamlingen kunde ventes afsluttet tidligere, end mange havde troet, vilde jeg ikke have anmodet om særlig hurtig Behandling, men nu er det jo saaledes, at der rimeligvis ikke er mange Uger tilbage af Samlingen.

Jeg gør opmærksom paa, at dette ikke er nogen politisk Sag, og det er heller ikke nogen finansiel Sag, for i Virkeligheden ligger der ikke noget Tab eller nogen Indtægt for Staten deri. Men det er en Sag af en noget samfundsmæssig Betydning, fordi man derved kommer videre i den hele Affære, som det har været, med Bankerne, Afviklingskassen o. s. v. Der bliver kastet noget Støv over dette, som der ikke er nogen Glæde ved i dette Samfund at blive mindet om, og dette sker ved, at Detailhandlerbanken hører op og Laanekassen bliver en lille Institution for sig selv — dens Tab forsvinder, som sagt, i Afviklingskassens Dyb —, og ogsaa derved, at Grundejersbanken er traadt ud af Funktion og er gaaet over til Handelsbanken. Men dermed er Bankkrisen af 1908 bragt, om ikke til Ende, saa dog saa vidt, at kun den sidste Opgørelse venter. Hvornaar den kommer, ved jeg ikke. Det vil rimeligvis vare adskillige Aar, inden Ejendomme og Aktiver paa over 30 Mill. Kr. kan blive likvideret i København. Jeg beder altsaa det høje Ting om at lade denne Sag nyde en velvillig og hurtig Behandling.

Formanden: Eksemplarer af det fremsatte Lovforslag vil blive omdelt.

Den første Sag paa Dagsordenen var:

Anden (sidste) Behandling af Forslag til Beslutning om Godkendelse af Opgørelser over de Beløb, som Københavns Frihavns-Aktieselskab i Aarene 1913 og 1914 har anvendt til Anlæg i Frihavnen.